

1044

PROJECTE D'INVESTIGACIO:

"Presència i accés de la població
immigrada no comunitària en els mitjans
de comunicació comarcals de Catalunya"

REPSONSABLE:

Doris Bueso

Tel: 412 47 10 (matins)

PROJECTE D'INVESTIGACIO

A. INTRODUCCIO

A.1.MARC SOCIAL I MEDIATIC GENERAL
DE LA MMIGRACIO.

A.2.MARC TEORIC DE REFLEXIO EUROPEU.

A.3.MARC PRACTIC D'INICIATIVES.

B. PROJECTE EN SI.

B.1 UBICACIO DINS DEL MARC TEORIC.

B.2.UBICACIO DINS DEL MARC PRACTIC.

B.3.PLANTEJAMENT I OBJECTIUS.

B.4.METODOLOGIA I FASES.

PROJECTE D'INVESTIGACIO

A. INTRODUCCIO

A.1. MARC SOCIAL I MEDIATIC GENERAL DE LA IMMIGRACIO.

Avui dia, l'ideal de la de la Unitat Europea pot ser el catalitzador de la solidaritat entre les persones i la fraternitat entre les nacions. Però, al mateix temps la "creació" d'aquesta Unitat Europea pot provocar i, de fet ho ha fet, una actitud defensiva basada en antigues certeses sobre les nacions i els pobles que s'acompanya d'un sentiment molt generalitzat de xenofòbia i racisme.

La por de veure desaparèixer identitats nacionals i ètniques al temps que les fronteres, el tancament de la fortalesa Europa als ciutadans del "3er món" i el fet que el sud sigue més pobre, són alguns dels elemtns que contribueixen al populisme, nacionalisme, racisme i feixisme. Fenòmens lcalitzats a països com ara França, Alemanya, Itàlia, Dinamarca i cada cop més a l'Estat Espanyol.

Els països europeus esdevenen poc a poc societats pluralistes, en les que és primordial garantir a tota la ciutadania una existència digna, amb llibertat d'expressió i un lliure exercici dels drets cívics.

Si es vol afirmar una ciudanitat europea s'ha d'inventar una pertanença col·lectiva, i això fa necessari multiplicar els intercanvis d'idees que s'expressen a través de les diverses cultures i llengües que conviuen a Europa.

Així, l'augment del racisme i la xenofobia en tot el continent europeu constitueix un obstacle a aquesta garantia. Si bé és cert que ni la ràdio, la premsa i la televisió creen racisme i xenofòbia, també ho és la possibilitat que tenen d'ignorar-lo o de combatre'l. Diversos estudis realitzats a països europeus mostren que sense recomanacions explícites per part d'organismes mediàtics les produccions corroboren sovint el punt de vista i els comportaments racistes del públic mitjançant l'habitual marginació de les comunitats ètniques minoritàries de la realitat radiotelevisada. Si els "europeus blancs" no veuen persones pertanyents o poblacions emigrades i minories a les emissions quotidianes reforçaran la idea de que aquestes són estrangeres. Al mateix temps que la seva imatge als mitjans de comunicació de masses anirà només associada a la criminalitat com si aquesta fos la seva única contribució a "la societat europea".

Els mitjans de comunicació poden reforçar i legitimar els prejudicis com també poden influir sobre la nostra opinió els esdeveniments o les persones.

Tot i que la premsa escrita encara juga un paper important en molts països europeus, la ràdio i la televisió esdevenen dia i dia els mitjans dominants i claus pel que fa a la representació de la realitat d'una Europa pluralista.

En el marc d'estudis europeus, l'ONU va signar un conveni intern sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació racial, en el qual s'inclogué el dret a la llibertat d'expressió i la possibilitat que devien tenir les minories d'organitzar i planificar la seva pròpia informació i produir les seves imatges, reformulant, per tant, el discurs dominant dels mitjans

En el 1978, la UNESCO formulà una declaració sobre els principis fonamentals relatius a la "Contribució dels mitjans de comunicació a l'enfortiment i promoció dels drets humans i de la lluita contra el racisme, 'apartheid i la incitació a la guerra".

En el 1985, la Comissió que investiga el racisme a Europa, presidida per Dimitros Eurigenis, difongué un informe que mencionava la reposnabilitat moral dels mitjans de comunicació envers la prevenció dels fenòmens racistes.

En el 1989, la Comissió d'Investigació del Racisme i la Xenofòbia, presidida per Glyn Ford, difongué un informe (Informe Ford) que analitzà el paper dels mitjans de comunicació en l'eliminació dels prejudicis racials i la promoció de les bones relacions entre els diferents col·lectius que resideixen a Europa.

En el 1993, el Parlament europeu difongué un estudi coordinat per De Piccoli sobre el paper dels mitjans de comunicació en la lluita contra el racisme, i demanà als estats membres que estableixen codis de conducta de la informació no discriminatoris (Codi Deontològic del Col·legi de Periodistes de Catalunya. Art. 12).

A Catalunya, l'any 1995, el Departament de Benestar Social de la Generalitat signà un conveni amb els mitjans de comunicació i el Col·legi de Periodistes sobre "la protecció de la cultura i la imatge de les minories ètniques en els mitjans de comunicació social".

Les conclusions dels diferents estudis apunten entre d'altres aspectes, la importància dels mitjans de comunicació en la integració intercultural dels diversos grups ètnics per una banda, i en la sensibilització social per l'altra.

A.2.MARC TEORIC DE REFLEXIO A NIVELL EUROPEU.

Pel que fa al fenomen de la immigració, la premsa, la ràdio i la televisió ofereixen una imatge que fa referència a la marginalitat i al conflicte, presentant-la com un problema. Les notícies, els reportatges, les fotografies i les imatges que rebem cada dia solen mostrar la immigració lligada a situacions de rebuig social, delinqüència i il·legalitat; contextos que contribueixen a conformar el fenomen migratori en clau d'estereotip negatiu.

El volun d'informacions aparegudes en els mitjans de comunicació referides a la immigració sovint reforça al idea d'"amenança social", quant les xifres parlen només d'un 1'5 % de població immigrada a l'Estat espanyol i un 1'8 % a Catalunya. Tot i així, el 37% de la gent opina que hi ha massa estrangers i que la xifra augmentarà en els propers anys (segons dades del CIRES de l'any 1993). Antonio Izquierdo (1) Escribano interpreta aquestes dades com una "psicosi d'invasió".

La premsa vehicula una doble caracterització tant de la immigració (perillosa i/o necessitada d'ajut) com de la societat d'acollida (intolerant amb els il·legals vs solidària i humanitària), afirma Teun van Dijk (2) en la seva investigació sobre "El discurso y la reproducción del racismo".

En la configuració d'aquest discurs hi ha un element fonamental, la manca d'accés de la població immigrada als mitjans de comunicació com a font d'informació directa. Tampoc són presents les reflexions sobre la situació que viuen, experiències i problemàtiques -les quals només es presenten com a competència d'especialistes autòctons en demografia, dret, relacions internacionals, sociòlges i antropòlegs-. D'aquesta manera no hi ha cap comunicació entre els mitjans i la població immigrada, són dos àmbits aïllats que es retroben en moments de conflicte, quan la immigració és notícia.

Enrique Santamaría en el seu estudi "(Re)-presentación de una presència. La inmigración a través de la prensa diaria" (3) defineix la persona immigrada com un subjecte sociopolític que es configura a través del discurs periodístic com un objecte d'intervenció social: les persones immigrades són rellevants socialment en tant en quant són definides com a portadores d'un factor de risc. La configuració que es fa de la immigració des dels mitjans és el revers de la producció social, una figura de l'alteritat, el "nou autòcton", el ciutadà europeu.

D'altra banda, els col·lectius de persones immigrades a Catalunya són relativament recents i no tenen encara estructura ni capacitat per tal d'accedir al fluxe informatiu, ni coneixen les pautes de funcionament dels mitjans de comunicació.

Les distorsions periodístiques vinculades al tema de la immigració que sovint apareixen en els mitjans de comunicació solen ser fruit de la manca de coneixement del fenomen per part dels periodistes, que no solen rebre cap tipus d'informació suplementària més que la que ve marcada per l'actualitat.

Així, "els comunicadors de la realitat sovint desconeixen el context, les causes i la situació de la gent immigrada i les minories ètniques, afavorint d'una manera inconscient la desinformació de l'opinió pública respecte la immigració" (4).

La necessitat de dotar de contingut el discurs anti-racista i alhora de difondre la seva argumentació a nivell mediàtic és una de les propostes que recull l'anàlisi teòric de Pierre-André Taguieff (5). En una línia semblant, de crítica al moviment anti-racista es troba Michel Wieviorka (6), qui remarca la tasca pendent d'aquest moviment en la sensibilització de l'opinió pública a través dels mitjans de comunicació de masses.

Es important remarcar que a hores d'ara gairebé cap Facultat de Periodisme contempla la especialització o, simplement la possibilitat de cursar una assignatura vinculada a aqueta temàtica. Cal assenyalar però, que a la UAB comencen enguany a introduir-se aquest tipus de continguts en assignatures de doctorat.

I, pel que fa a les perspectives pel futur de la recerca.

S'ha suscitat el debat, l'anàlisi i també la dificultat que implica haver de transformar aquesta presa de consciència en actes. Es a dir, convertir les recomanacions, resultat dels estudis, en un coneixement conscient que permete canviar el missatge dels mitjans de comunicació o, si més no, qüestionar-lo amb propostes a la mà.

Com parlar de l'altre davant una situació d'augment del racisme no només quan tenen lloc esdeveniments dramàtics sinó en situacions de quotidianitat?

Les televisions i ràdios europees contribueixen a integrar o a excloure, a destruir els prejudicis o a reforçar-los?

Existeixen algunes propostes d'actuació teòrica a nivell de Catalunya apuntades per entitats com ara el **Grup de Treball "Mitjans i Xenofòbia" del Col·legi de periodistes de Barcelona** que incideixen en la necessitat d'elaborar estudis per ser d'utilitat per als professionals del periodisme. A més de la redacció d'un Manual d'Estil que ja han elaborat i serà inclòs al Codi Deontològic.

Per la seva banda, el **Grup de Recerca de la Facultat de Cc. de la Comunicació de la UAB** proposa en el dossier de la jornada "El tractament de les minories ètniques als mitjans de comunicació social" (presentat el 15/10/96) propostes referides a la recerca com a eina fonamental per recollir i analitzar material informatiu del "dia a dia" i després extreure'n conclusions i propostes d'actuació. A més de poder ser utilitzades per aprofundir en altres branques de l'estudi de la relació sòcio-comunicativa entre migració i comunicació com ara la recepció i percepció de l'audiència catalana de les informacions referides a la immigració, les rutines de producció en els mitjans generals i comarcals i la participació dels col·lectius d'inmigrants als mitjans i la seva incidència en la programació.

A.3.MARC PRACTIC D'INICIATIVES A NIVELL EUROPEU.

Actualment s'estan desenvolupant a diversos països d'Europa iniciatives interessants que vinculen els mitjans de comunicació amb la immigració i les minories.

A continuació exposo alguns exemples il·lustratius de la situació a Anglaterra, Holanda, Alemanya, Brusel·les i Catalunya.

3.a/ MIGRANT-MEDIA (Londres)

Creació: 1989 a Londres.

Objectius:

Lluitar pel dret de les persones immigrades al'auto-defensa, l'auto-organització política i l'auto-representació en els mitjans de comunicació. Alhora que formar persones d'origen immigrant per tal de millorar el seu tractament informatiu.

3.b/MITJANS I RACISME (Brusel·les)

Creació: 1990

A càrrec de la Federació Internacional de Periodistes

Objectius:

Elaborar i posar en pràctica un manual d'estil pel periodisme multicultural. Examinar el seu impacte.
Programa d'educació i formació per periodistes.
Xarxa europea de professionals "actius".

3.c/MEDIA-WATCH (Colònia)

Creació: 1991

A càrrec de la Xarxa de Periodistes del "3er món" i la Fundació Heinrich Böll.

Objectius:

Neutralitzar les tentatives de distorsió de la informació i qualsevol forma de racisme en els mitjans de comunicació.
Explorar solucions sobre la cobertura mediàtica del Sud.
Ser el "Greenpeace pels mitjans de comunicació" per implicar el gran públic en el control i en l'anàlisi crítica dels mitjans.

4.d/PBME -Public Broadcasting for a Multicultural Europe- (Utrecht)

Creació: 1992

Objectius:

Lluitar per aconseguir una representació objectiva de les minories ètniques en les ràdios i televisions a Europa.
Capacitació de persones immigrades en els mitjans i seminaris.

5.e/XARXA "ONES PER A LA DIVERSITAT" (Catalunya)

Creació: 1994

A càrrec de 5 emissores municipals/lliures especialitzades en temes d'immigració i solidaritat.

Objectius:

Esdevenir un punt de referència a nivell informatiu-comunicatiu.
Potenciar l'accés de la població immigrada als mitjans locals.
Qüestionar i proposar un discurs radiotònic "alternatiu" al vigent. 5

Després de repassar algunes de les experiències que s'estan impulsant a nivell europeu cal recollir quines són les propostes d'actuació pràctiques que algunes d'aquests organismes apunten.

Concretament **PBME** ha editat un seguit de recomanacions resultat de la trobada celebrada a Solingen l'any 1994 al voltant de les minories ètniques, la integració i els mitjans a Europa. Resumint aquests consells van ser:

- Els mitjans de comunicació han de reconèixer el fet que la seva audiència és diversa i, per tant cal promoure la integració en el discurs mediàtic.
- La responsabilitat dels mitjans públics com a eines d'utilitat pública per tota la població.
- La necessitat que les universitats incorporen membres de minories ètniques i especialistes en immigració, fruit del material documental de les investigacions realitzades en cada país.
- El paper fonamental que juguen les ràdios locals (públiques i comunitàries o lliures) com a canal d'expressió -si cal en la llengua autòctona- de les diferents minories que contribueix al procés d'integració social.
- L'adopció de codis deontològics per part dels sindicats de periodistes apropiats de cara la realitat multi-cultural d'Europa.
- La necessitat de treballar en xarxa per tal de possibilitar els intercanvis d'experiències, tant a nivell pràctic com teòric, i enfortir els lligams entre professionals i acadèmics dedicats al tema.

En l'àmbit català el **Grup de Treball "Mitjans i Xenofòbia"** del **Col·legi de Periodistes de Barcelona** anima a fer l'anàlisi i el seguiment en els mitjans de comunicació de totes les informacions referides a la immigració i el racisme. Mentre el **Grup de Recerca de la Facultat de Cc. de la Comunicació de la UAB** proposa potenciar l'accés dels col·lectius d'immigrants al discurs mediàtic amb una visió informativa pròpia, elaborar un banc de dades especialitzat per als periodistes i renovació del material audiovisual referit al món de la immigració.

B. PROJECTE D'INVESTIGACIO EN SI.

B.1 UBICACIO DINS DEL MARC TEORIC.

Tal i com s'esmenta en les recomanacions de l'àmbit teòric, cal promoure estudis basats en l'anàlisi de la presència de les minories ètniques i la població immigrada no-comunitària als mitjans de comunicació per tal de veure l'evolució dels indicadors socio-comunicatius establerts. Alhora que també pot ser d'utilitat el fet d'obrir i anar aprofundint en una línia d'investigació (molt nova encara a l'Estat Espanyol) que vincula immigració amb mitjans de comunicació d'abast general i local. Amb forta tradició a Catalunya aquests últims, per cert, i amb unes condicions pel que fa a les rutines de producció, el seguiment informatiu dels temes i l'accès de la població immigrada que no correspon a la realitat dels mitjans generals.

En aquest segment de mitjans és precisament on es situa l'estudi plantejat, ja que parteix de la necessitat de recollir, classificar i analitzar la presència d'aquests col·lectius (organitzats o no) a nivell gràfic, escrit i audiovisual.

B.2. UBICACIO DINS DEL MARC PRACTIC.

Un cop s'ha ubicat un estudi en el marc teòric de la reflexió i s'han desenvolupat un seguit de conclusions encara no acaba la seva funció.

En un món on disposem de grans quantitats d'informació impossibles de pair, cal trobar pistes que ens permeten adaptar allò reflexionat (teòric) per tal de formular noves explicacions que serveixen alhora per transformar i com a conseqüència per incidir en la realitat social més immediata.

Des d'aquest plantejament de la utilitat pràctica d'un estudi parteix la proposta efectuada. Es a dir, per tal d'aportar un esforç de recerca molt delimitat a la reivindicació i proposta vigent d'exigir l'accès de les minories i la població immigrada als mitjans, sobretot pel que fa a l'àmbit local, que també permet desenvolupar projectes en altres llengües (radiodifusió ètnica).

L'actual situació d'un incipient anàlisi sobre la relació entre els mitjans de comunicació, el racisme i el tractament informatiu de la immigració (veure propostes de la UAB) fa imprescindible l'aprofundir en aquesta línia d'investigació per anar configurant un marc de reflexió divers i ric que no ho limite només als mitjans de comunicació convencionals sinó també als de cobertura local-comarcal.

En aquest terreny més proper, el de la comunicació local, és on es fa menys difícil l'aplicació de propostes que milloren l'accès i la presència de la població immigrada/minories ètniques. Un exemple concret d'actuació local i a més coordinada és la xarxa "ONES PER A LA DIVERSITAT" (apartat 3 e/).

B.3. PLANTEJAMENT I OBJECTIUS.

Aquest estudi que es proposa fer, **planteja** la necessitat i alhora la utilitat que té l'anàlisi de la presència i l'accés de la població immigrada als mitjans de comunicació d'àmbit comarcal a Catalunya.

La "susпита" o hipòtesi (parlant en termes de racionalitat lògic-científica) que dóna impuls a l'estudi plantejat es refereix al fet que els mitjans de comunicació comarcals ofereixen una capacitat d'accés i, per tant, presència de les minories ètniques/població immigrada als mitjans que cobreixen una àrea geogràfica determinada que no és dóna en els mitjans d'abast general.

Així, les pautes de funcionament d'aquests mitjans, pel que fa a la població immigrada, i les conseqüències que se'n deriven en el seu discurs informatiu-comunicatiu condueixen a la integració socio-comunicativa com un resultat d'aquest procés.

Per tant, l'**objectiu** d'aquest estudi és partir de l'anàlisi d'una situació mediàtica molt particular a nivell de Catalunya per tal d'extreure pautes de reflexió que la vinculen a la integració socio-mediàtica d'aquestes comunitats.

B.4.METODOLOGIA I CALENDARI DE L'ESTUDI.

Aquest estudi s'estructuraria en 4 fases:

1.- Delimitació de:

- a/ els mitjans de comunicació comarcals a estudiar a partir d'un sondeig de ràdios i premsa de Catalunya.
- b/ la població immigrada (organitzada o no) considerada per tal de poder fer un seguiment de la seva vinculació mediàtica local.

---gener i febrer de 1997 ---

2.- Recull de material:

- a/informatiu (premsa i ràdio)
- b/orientatiu (visió de professionals dels mitjans comarcals i de portaveus de la població immigrada).

---març, abril i maig de 1997 ---

3.-Anàlisi del material.

---juny, juliol i agost de 1997 ---

4.-Conclusions.

---setembre de 1997 ---

B.5. EXPLICACIO DE LA METODOLOGIA I LES FASES.

El motiu pel qual es planteja l'esmentada metodologia per aquest estudi radica en el fet que pretén basar-se en el discurs que difonen els mitjans de comunicació, i dins d'ell estudiar quina és la presència de la població immigrada no-comunitària.

Però, d'altra banda, l'element afegit que no sol contemplar-se en la majoria d'estudis que abasten aquest tema tan novadós és la inclusió de la presència (activa) de la mateixa població immigrada de la que es parla en els mitjans. Es a dir, el seu accés; la seva veu adreçada als mitjans que difícilment s'escolta en sí mateixa dins del discurs mediàtic sinó és per complementar un fet, sovint dramàtic.

Par tant, arribar a delimitar quines seran les publicacions comarcals i els espais de ràdio on s'analitzarà la presència de la població immigrada i alhora delimitar els portaveus d'aquesta població constitueix l'objectiu de la primera fase, (gener i febrer 1997).

Un cop el material a estudiar (escrit, audio, entrevistes a fer ...) ja s'ha delimitat, llavors cal començar a recollir-lo. Aquesta és la tasca de la **segona fase del projecte (març-abril-maig 1997)** que ocupa la major part del temps de la recerca. Al mateix temps que tindrà lloc la recollida de tota aquesta informació-documentació s'hauran d'establir els criteris que serviran per analitzar els continguts.

El període de tres mesos ha estat escollit per considerar-se el més adequat; no sent ni massa curt i massa llarg i al mateix temps perquè permet abastar una quantitat d'informacions i documentació prou extensa com per poder extreure'n conclusions en la darrera fase.

Després de la recollida del material comença la **tercera fase (juny-juliol-agost 1997)** amb el procés d'anàlisi a partir d'un seguit de criteris establerts d'acord amb el plantejament de la recerca.

Quin tipus de presència té la població immigrada a la premsa comarcal?
I a la ràdio?

- . apareixen amb molta freqüència?
- . van relacionats amb notícies dramàtiques o més aviat quotidianes?
- . quin tipus d'imatges gràfiques s'acompanyen?
- . hi ha relació entre els professionals i els col·lectis d'immigrants?
- ...

Pel que fa a l'accés de la població immigrada hi ha qüestions bàsiques a plantejar-se de cara la seva relació amb els mitjans de comunicació, coma ara:

- . quan és requerida pels mitjans i quan s'adreça pel seu compte?
- . quin tipus de relació es manté amb els professionals dels mitjans?
- . quina informació voldria que fos difosa i quina ho és?
- ...

Finalment, la **darrera fase del projecte (setembre 1997)** d'investigació té l'objectiu d'arribar a conclusions respecte el tema plantejat i a partir de l'anàlisi del material recollit.

PROJECTE DE RECERCA

FUNDACIO SERVEIS DE CULTURA POPULAR

TITOL:

**"Presència i accés de la població
immigrada no-comunitària als mitjans
de comunicació comarcals de Catalunya"**

ACTUALITZACIO DE L'ESTUDI 16/7/977

A CARREC DE:

Doris Bueso
Tel: 412 47 10

A/ ACTUALITZACIO.

B/ TASQUES REALITZADES

C/ PROPOSTA CONCRETA D'ANALISI

A/ ACTUALITZACIO DE L'ESTUDI (fins 15/7/97)

*** Ubicació dins el marc teòric.**

Abans d'encetar la recerca sobre l'accés i la presència de la població immigrada als mitjans d'àmbit comarcal ha calgut realitzar una feina d'ubicació en l'àmbit teòric a través de diverses lectures.

(Veure ANNEX 1. BIBLIOGRAFIA)

El coneixement d'experiències d'altres països i la reflexió sobre el paper dels mitjans respecte el racisme han estat algunes qüestions de fons bàsiques aparegudes en la bibliografia que han servit per començar a confeccionar un context teòric sobre el que localitzar la situació pràctica.

*** Ubicació dins el marc pràctic.**

Un cop encetada l'ubicació teòrica del tema, el procés ha estat revisar als diaris la presència de la immigració, (diaris d'àmbit general i comarcal) per veure'n les diferències de tractament informatiu.

Aquest és un procés que encara continua i que serveix per a aportar **exemples de casos concrets** quant al seguiment d'algun fet en diferents mitjans d'una mateixa zona geogràfica.

Al mateix temps que s'està realitzant aquesta tasca comença a entreveure's la possibilitat d'enfocar una part de l'estudi de camp (cas pràctic) quant a l'accés i la presència d'una determinada població no-comunitària en una zona concreta.

B/ TASQUES REALITZADES

- * Lectura de bibliografia.
- * Repàs a la presència de la immigració a la premsa general i comarcal.
- * Escolta de programes de ràdio del col·lectiu magribí a Manlleu.

C/ PROPOSTA CONCRETA D'ANALISI

El fet el col·lectiu magribí d'Osona tingue un espai a la ràdio municipal i accés a la premsa comarcal (El 9 NOU i El Torelló) són elements d'interès per escollir-lo com un dels casos a analitzar. No gaire representatiu però potser capdavanter per anar obrint vies d'accés als mitjans.

Així, s'ha encetat a continuació una tasca d'escoltar diversos programes de ràdio realitzats per aquest col·lectiu al programa "La veu de la diversitat" de Ràdio Manlleu (programa que, d'altra banda també formar part de la xarxa de programes de ràdio sobre immigració, solidaritat i intercanvi multi-cultural "ONES PER A LA DIVERSITAT").

Resumint, actualment l'estudi es troba en una fase cap a la concreció quant a:

- . Delimitació del marc teòric.
- . Procés de repàs a diaris per delimitar els casos.
- . Definició dels agents que intervenen en el procés comunicatiu a una zona determinada (Osona).

Resta encara delimitar l'altra situació mediàtica per establir-ne una comparació quant a l'accés i la presència als mitjans.

ANEX 1

BIBLIOGRAFIA

* LLIBRES

- Gillespie, Marie. **"Television, ethnicity and cultural change"**. Routledge Ed. London & NY. 1995

- Samovar, Larry, Potter, Richard, Jain, Nemi. **"Understanding intercultural communication"**. Wadsworth Publishing Company. Belmont, California. 1981

- Franchon, Claire, Vargaftig, Marion. **"European Television, immigrants and ethnic minorities"**. INA (INstitut National de l'Audiovisuel) & Council of Europe. John Libbey Ed. UK. 1995

* REVISTES/ESTUDIS

- Estudio **"Tratamiento informativo de las minorías étnicas"**. Facultat de Ciències de la Comunicació. UAB. 1996

- Manual d'Estil** realizado por la Comisión de Minorías Etnicas del Colegio de Periodistas de Barcelona. 1996

- Report of the **conference "Public Broadcasting for a Multicultural Europe"** Strassbourg 19-21 octubre 1995

- SPECTRUM**. Revista de la entidad PBME -Public Broadcasting for a Multicultural Europe- Nº 3 Primavera 1995